

Таким чином, державі необхідно створити програму розвитку малого підприємства, адже малий бізнес беззаперечно має позитивне значення для національної економіки.

Список використаних джерел

1. Комарницький І., Офік М. Проблеми розвитку малого і середнього підприємництва. // *Регіональна економіка*. - 2005. - №4. - С. 50-58.

2. Стадник В., Петрицька О. Складові і чинники формування потенціалу розвитку малого підприємництва. // *Актуальні проблеми економіки*. - 2009. - №12. - С. 124-128.

3. Чернявський А. Стратегічні завдання розвитку малого підприємництва. // *Економіка і держава*. - 2005. - №4. - С. 38-41.

4. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Наталя БОРИС

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Дяків О. П.

Тернопільський національний

економічний університет

ЗАЙНЯТІСТЬ МОЛОДІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РИНКУ ПРАЦІ

Сьогодні актуалізується тема зайнятості молоді. Як відомо, молодь – це наше майбутнє. Сучасна молодь має великий потенціал, енергію, але не всі хочуть спрямовувати її у правильне русло, тобто у працю. Хоча нині триває науково-технічний прогрес, який спрощує роботу, проте у молодого населення недостатньо практичних навиків, професійних знань. Часто молодь не підготовлена до конкуренції на регіональному ринку праці через незадовільні моральні якості, й тому рівень зайнятості падає дедалі нижче. Питанням стану регіонального ринку праці молоді присвячені дослідження значної кількості вчених. Серед українських науковців цим питанням приділяли увагу, зокрема, І. С. Марченко, А. В. Янішевська, О. А. Грішнова, О. С. Лаврук, С. І. Бандур, В. М. Василенко.

Варто особливо зазначити, що найголовніше у житті кожної молодої людини – правильно вибрати професію, визначити професійні інтереси і цим знайти своє призначення.

Нині молодь України віком від 14 до 35 років (а саме ця вікова група відповідно до ст. 1 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» є молоддю) це більше 10 мільйонів осіб, тобто п'ята частина населення України. Статистика показує, що 40% опитаних студентів вишів України вважають, що вони зможуть отримати роботу за спеціальністю, а третина випускників профтехучилищ змінює свою професію і здобуває іншу спеціальність.

Принагідно зазначимо, що за статистичними даними [1] частка молодих осіб у загальній чисельності населення України залишається дещо більшою, ніж у країнах Європейського Союзу, але упродовж багатьох останніх років зменшуються як загальна кількість молодих осіб в Україні, так і питома вага молоді.

Окрім кількісних характеристик, важливо розглянути якісні характеристики зайнятості молоді. За цими характеристиками можна

зазначити позитивні моменти, а саме: 56,4% молодих отримують високий рівень доходу; 64,5% мають стабільну зайнятість; 78,3% задоволені своєю трудовою діяльністю. Негативними аспектами є те, що 60% молоді працює у неформальному секторі економіки тобто, в режимі неповної і часткової зайнятості, кожен п'ятий зайнятий у неформальному секторі та 80% працюють на неформальних робочих місцях у формальному секторі. Негативним боком неформальної зайнятості для молоді є те, що вона позбавлена права на соціальний захист. Без соціального страхування залишається 30% зайнятої молоді. Лише 67% цієї молоді мають щорічну відпустку та оплачувані лікарняні. Біля 50% зайнятих молодих працівників пенсійно страхують та гарантують щодо відпустки у зв'язку з пологами та доглядом за дитиною [3].

За даними Державної служби статистики України, у 2015 р. рівень зайнятості серед осіб у віці 25–29 років становив 71,8% та був вищим, аніж у середньому для всіх вікових груп (56,7%), а серед осіб віком 15–24 роки цей показник становив лише 28,2%. Кількість безробітних серед молоді (осіб від 15 до 35 років) зменшилась у першому півріччі 2016 р. порівняно з першим півріччям 2015 р. з 317 234 до 282 024 осіб. Водночас рівень безробіття, визначений за методологією Міжнародної організації праці, осіб віком 15–24 років у 2015 р. становив 22,4% (у 2,5 разу вищий за показник рівня безробіття серед усього населення. 13% серед учнів, у свій вільний час частково зайняті в тіньовому бізнесі. Також доволі високий рівень безробіття серед осіб 25–29 років – 11,2%. Навіть у старшій віковій групі молоді (30–34 років) він вищий – 9,7%, ніж серед усього населення – 9,1% [2].

Проблемами безробіття молоді є не лише відсутність вакансій, а й недостатня пропозиція привабливих робочих місць за розміром оплати, змістом, умовами праці. Тому І.С. Марченко доречно проаналізувала перешкоди на шляху зайнятості молоді на сучасному ринку праці (рис. 1). Головною перешкодою для працевлаштування молодих осіб є недостатній досвід роботи – 27,8%, недостатня кількість робочих місць – 27,1% та низька заробітна плата на наявних робочих місцях – 19,2%.

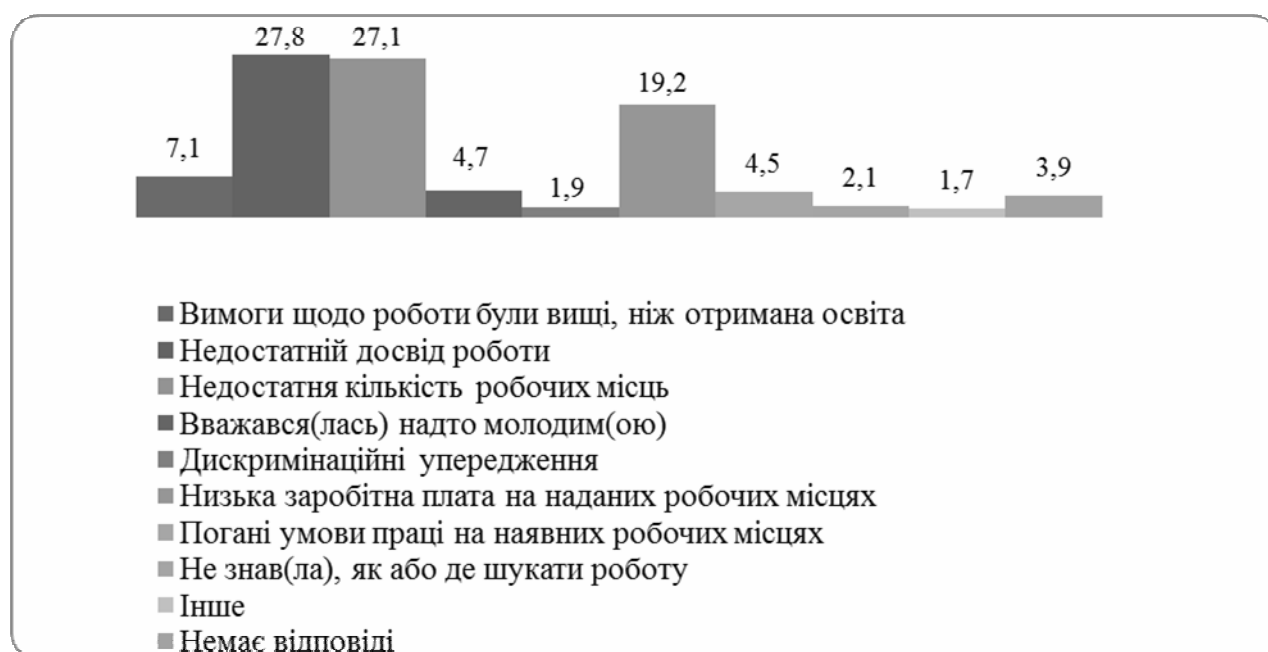

Рис.1. Перешкоди на шляху працевлаштування молоді [3]

Проаналізувавши структуру ринку праці молоді за економічною активністю, бачимо, що в 2015–2016 роках вона становила 70,1% і більше, решта – економічно неактивна молодь – 21,8–22,8 %, а серед осіб віком 15–24 роки цей показник становив лише 27,3%.

Проаналізуємо причини економічної неактивності молоді протягом 2015–2016 років на ринку праці.

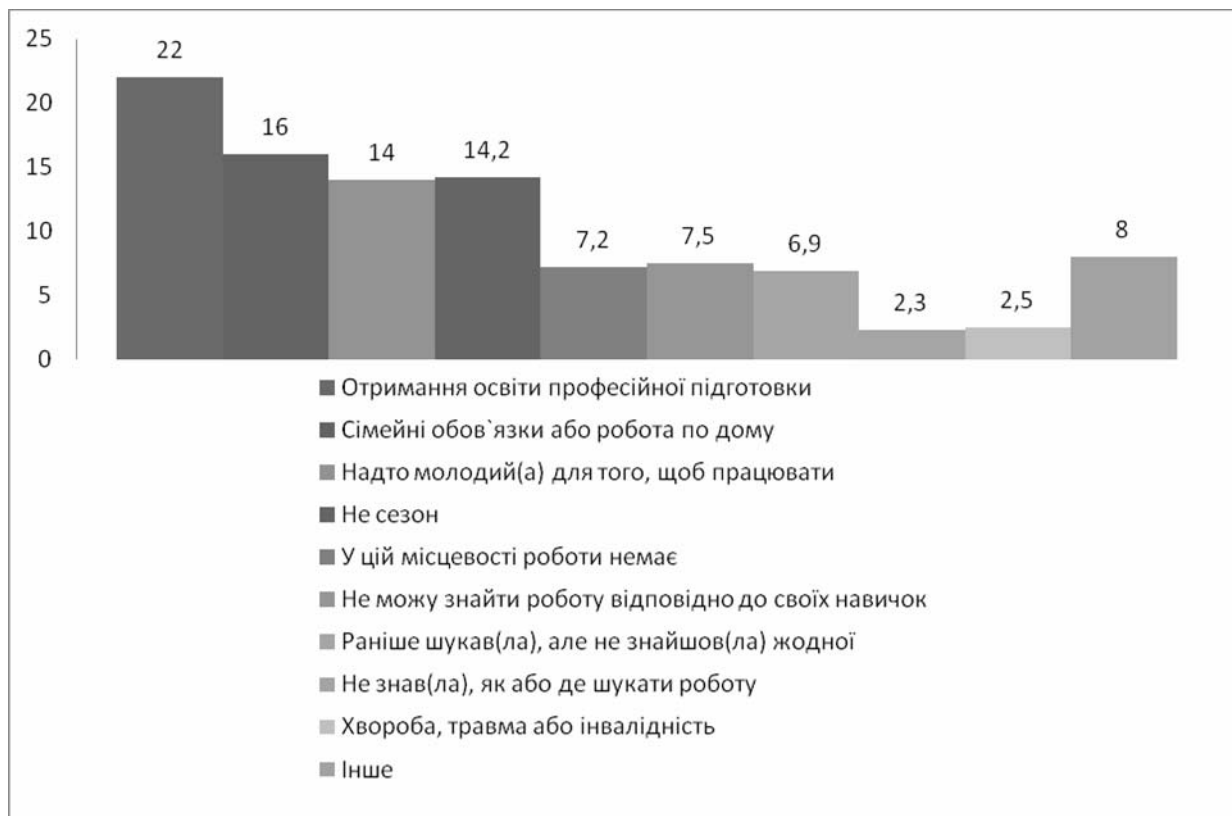

Рис. 2. Причини економічної неактивності молоді [3]

Проаналізувавши викладе можна зробити висновки щодо ситуації зайнятості молоді в Україні. Є низка причин, що зумовлюють низький рівень працевлаштування серед населення у віці від 15 до 34 років, а саме: недостатня поінформованість про стан руху кадрів на ринку праці, високі вимоги роботодавців, обов'язкова наявність стажу роботи, соціальна незахищеність; усі вони призводять до зростання безробіття серед молодого населення нашої держави. Це спричиняє відтік висококваліфікованих кадрів закордон, що погіршує позиції України.

Розв'язання проблеми зайнятості молоді в Україні можливе лише за умови чіткого спрямування, систематизації та скоординованих дій держави й суспільства. Держава повинна забезпечити стійкий розвиток соціальної стабільності й захищеності молоді, формування оптимальної політики у сфері зайнятості з урахуванням ситуації на регіональному ринку праці. Реалізація цих завдань потребує розроблення та фінансування державних програм зайнятості, залучення інвестицій, активізації інноваційної діяльності тих галузей господарства, які спроможні забезпечити створення нових робочих місць. А також потрібно здійснювати заходи щодо врегулювання ринку праці.

Список використаних джерел

1. Статистичний збірник. Україна у цифрах 2013. – Київ: Державна служба статистики України, 2014. – 239 с.
2. Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list>.
3. Марченко І. С. Соціально-економічний портрет молоді України [Електронний ресурс] / І. С. Марченко. – Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. – Режим доступу: <http://www.idss.org.ua>.

Олена БОРИСЯК

Тернопільський національний
економічний університет

ОПТИМІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

Територія України історично характеризується сприятливими природно-кліматичними умовами для розвитку сільського господарства, а сільська місцевість – багатостолітніми традиціями його ведення. Проте сьогодні під впливом глобалізації, яка супроводжується міжнародною інтеграцією виробничих потужностей, міграцією робочої сили, регіональною диференціацією доходів населення, урбанізацією, автоматизацією виробничих процесів, розвитком робототехніки та віртуальних організацій, спостерігаємо стрімку динаміку зниження кількості сільського населення (з 31,7 % станом на 1 січня 2010 р. до 31,1 % станом на 1 січня 2016 р. до всього постійного населення України) і як наслідок – сільських населених пунктів (з 28397 станом на 1 січня 2014 р. до 28385 станом на 1 січня 2016 р.) [1, с. 29; 2, с. 24; 3, с. 19].

Інтенсифікація процесу використання мінеральних добрив у рослинництві, кормових добавок у відгодівлі тварин, зростання механічного обробітку ґрунту є інструментами для пришвидшеного отримання та максимізації доходів сільськогосподарських підприємств. Натомість з кожним наступним днем все більш актуальними у суспільстві стають такі питання сталого розвитку як безпека харчування, забезпечення населення продуктами, захист навколишнього середовища, зайнятість, рівень доходів і тривалість життя населення.

Такі суперечливі умови функціонування сільськогосподарських підприємств обумовлюють розглядати організаційно-економічні процеси крізь призму засад оптимізації, тобто здійснення найбільш взаємовигідного для себе і суспільства (соціально відповідального) вибору механізму досягнення стратегічної цілі. У контексті євроінтеграції економічних відносин, утвердженні конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на світовому ринку, створенні сприятливого інвестиційного клімату в регіонах України цінним є врахування міжнародного досвіду діяльності сільськогосподарських підприємств, у тому числі через транскордонне співробітництво з країнами Вишеградської четвірки (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина).